

Strandängshälsan AB
Valhallavägen 1
312 73 Skummeslövsstrand

Ärendet

Tillsyn av Strandängshälsan AB (härefter vårdgivaren) med primärvårdsverksamhet i Region Halland när det gäller medicinsk vård och behandling till äldre personer med misstänkt eller konstaterad covid-19 som bor på särskilt boende. I tillsynen har Inspektionen för vård och omsorg, IVO, bl.a. granskat om det gjorts individuella bedömningar avseende behov av vårdnivå för dessa personer och om de fått den vård och behandling de haft behov av.

Beslut

IVO har i tillsynen funnit följande brister

- Äldre som bor på särskilt boende och deras närstående har inte gjorts delaktiga vad gäller vård och behandling vid misstänkt eller konstaterad covid-19.
- Det går inte att följa vården och behandlingen till äldre som bor på särskilt boende som haft misstänkt eller konstaterad smitta av covid-19 pga. brister i primärvårdens patientjournaler.

IVO begär med stöd av 7 kap. 20 § patientsäkerhetslagen (2010:659), PSL, att vårdgivaren ska redovisa sin inställning till de brister som IVO konstaterat. Redovisningen ska även innehålla de eventuella åtgärder som vårdgivaren i sitt systematiska patientsäkerhetsarbete har vidtagit eller planerar att vidta för att komma till rätta med bristerna. Redovisningen ska innehålla uppgifter om när eventuella åtgärder genomfördes eller kommer att genomföras. Redovisningen ska innehålla uppgifter om när eventuella åtgärder genomfördes eller kommer att genomföras.

Ni ska ha inkommit med begärd redovisning **senast den 31 januari 2021**. Om bristerna inte har avhjälpits eller om begärd redovisning inte kommer in inom angiven tid kan IVO komma att fatta beslut om föreläggande.

Skälen för beslutet

IVO har i aktuell tillsynsinsats granskat regionernas arbete på en övergripande nivå i dess roll som ytterst ansvarig huvudman för hälso- och sjukvården enligt avdelning III i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), HSL, med anledning av covid-19 pandemin.

IVO har valt att fördjupa tillsynen när det gäller ett antal primärvårdsverksamheter vilket omfattat nu aktuell vårdgivare. Hur utspridd smittspridningen av covid-19 har varit över landet varierar. I aktuellt område har smittspridningen varit mindre omfattande under granskningsperioden.

Den fördjupade tillsynen har genomförts vid följande primärvårdsverksamhet som vårdgivaren ansvarar för.

- Strandängshälsan Mellbystrand ; ansvarar för läkarinsatser vid det särskilda boendet Solhemmet i Laholms kommun.

Nedan följer en närmare redogörelse för IVO:s ställningstagande.

Äldre som bor på särskilt boende och deras närstående har inte gjorts delaktiga i vården och behandlingen

IVO bedömer att den äldre, och/eller närstående till denne, inte har gjorts delaktiga vad gäller vad gäller vård och behandling vid konstaterad covid-19.

Enligt patientjournalen från det särskilda boendet fick närstående visserligen information om det positiva provsvaret på covid-19 av sjuksköterska på boendet, men av patientjournalen från primärvården framgår inga uppgifter om att patienten eller närstående informerats eller gjorts delaktiga i vården med anledning av det. Den äldre och/eller dennes närstående har således inte fått information i enlighet med bestämmelserna i 3 kap. PL. Där framgår att patienten bl.a. ska få information om sitt hälsotillstånd, de metoder som finns för undersökning, vård och behandling, det förväntade vård- och behandlingsförloppet, och väsentliga risker för komplikationer och biverkningar (3 kap. 1 § PL). Informationen ska anpassas till mottagarens ålder, mognad, erfarenhet, språkliga bakgrund och andra individuella förutsättningar (3 kap. 6 § PL). Om informationen inte kan lämnas till patienten, ska den i stället såvitt möjligt lämnas till en närstående till honom eller henne (3 kap. 4 § PL). Vidare har patienten och/eller närstående inte gjorts delaktiga i vården och behandlingen i enlighet med 5 kap. 1 och 3 §§ PL. Av dessa bestämmelser framgår att hälso- och sjukvården så långt som möjligt ska utformas och genomföras i samråd med patienten och att patientens närstående ska få möjlighet att medverka vid utformningen och genomförandet av vården, om det är lämpligt och om bestämmelser om sekretess eller tystnadsplikt inte hindrar detta.

IVO bygger sitt ställningstagande på följande

Vid granskning av primärvårdens journal framkommer inga uppgifter om att patienten och/ eller närstående har fått information om patientens covid-19 diagnos. Av patientjournalen från det särskilda boendet framgår dock att sjuksköterska informerat närstående om att patienten testats positiv.

Av primärvårdsjournalen framgår inte heller hur patienten och /eller närstående gjorts delaktiga i vården av patienten med anledning av covid-19.

Vid IVO:s intervju med verksamhetschefen uppgav han att läkaren hade kontakt med sjuksköterska på det särskilda boendet med anledning av det positiva provsvaret och att sjuksköterskan informerat närstående om det. Han uppgav vidare att närstående ska ha fått information av sjuksköterskan om att de var välkomna att kontakta honom om de hade frågor.

Det går inte att följa vården och behandlingen till äldre som bor på särskilt boende som haft misstänkt eller konstaterad smitta av covid-19 pga. brister i primärvårdens patientjournaler

IVO bedömer att det inte går att följa vården och behandlingen till äldre som bor på särskilt boende som haft misstänkt eller konstaterad smitta av covid-19 pga. brister i primärvårdens patientjournal. Tillsynen har visat att det i den granskade patientjournalen saknas uppgifter som behövs för att säkerställa en god vård. Exempel på uppgifter som saknas är framför allt vilken information patient och /eller närstående fått med anledning av patientens positiva provsvar på covid-19 samt patientens önskemål om vård och behandling.

Detta är inte förenligt med kravet på dokumentation som följer av 3 kap. 6 § patientdatalagen (2008:355), PDL samt 5 kap 5 § Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2016:40) om journalföring och behandling av personuppgifter i hälso- och sjukvården. Av dessa bestämmelser följer att en patientjournal ska innehålla de uppgifter som behövs för en god och säker vård av patienten, vilket i förekommande fall omfattar bl.a.

- aktuellt hälsotillstånd och medicinska bedömningar,
- utredande och behandlande åtgärder samt bakgrunden till dessa,
- ordinationer och ordinationsorsak,
- samtycken och återkallade samtycken,
- patientens önskemål om vård och behandling, och
- vårdplanering.

Av 3 kap. 1 § HSLF-FS 2016:40 följer att varje vårdgivare ansvarar för att det finns processer och rutiner som behövs för att säkerställa att verksamheten uppfyller de krav som ställs i föreskriften. Av Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete framgår att vårdgivare

har en skyldighet att upprätta ett ledningssystem med de processer och rutiner som behövs för att säkerställa verksamhetens kvalitet.

IVO bygger sitt ställningstagande på följande

Av den granskade patientjournalen framgår inga uppgifter om att patienten och/eller dennes närstående informerats om det positiva provsvaret på covid-19. Det framgår inte heller några uppgifter om patientens önskemål om vård och behandling eller att närstående involverats i den enskildes vård.

Underlag

- Granskning av patientjournal från ovan angiven primärvårdsverksamhet och det särskilda boendet för tidsperioden februari – juni 2020
- Intervju med verksamhetschef tillika ansvarig läkare vid ovan angiven primärvårdsverksamhet
- Intervju med sjuksköterska på ovan angivet särskilt boende
- Intervju med hälso- och sjukvårdsdirektören, tf. regional chefsläkare och tf. regional chefläkare för närsjukvården, Region Halland.
- Intervju med medicinskt ansvarig sjuksköterska i Laholms kommun
- Yttrande från verksamhetschefen vid Strandängshälsan AB avseende kommunicerat underlag

Ytterligare information

IVO inledde den aktuella tillsynsinsatsen med anledning av uppgifter om att äldre personer som bor på särskilt boende inte erhållit god vård och behandling vid smitta av covid-19. Tillsynen riktar sig mot alla kommuner och regioner i landet samt vissa enskilt bedrivna verksamheter/vårdgivare. Intervjuer har genomförts med alla regioners hälso- och sjukvårdsdirektörer eller motsvarande samt alla kommuners medicinskt ansvariga sjuksköterskor (MAS). Tillsynen har därefter fördjupats när det gäller vård och behandling av patienter vid 98 särskilda boenden. I den fördjupade tillsynen har ytterligare uppgifter inhämtats genom journalgranskning samt intervjuer med verksamhetschef och läkare vid primärvården samt sjuksköterskor vid de aktuella boendena.

Ansvar för hälso- och sjukvården till personer som bor på särskilt boende är delat i enlighet med bestämmelser i HSL. För vård och behandling som ges av sjuksköterskor m.fl. ansvarar kommunen medan regionerna ansvarar för läkarinsatserna. Den faktiska vården kan sedan, i de fall kommunerna och regionerna tecknat avtal med privata utförare ges av dessa utförare. De privata utförarna har då ett vårdgivaransvar men kommunerna och regionerna bibehåller sitt yttersta ansvar som huvudmän enligt HSL för den vård och behandling som ges.

Under hösten 2020 har spridningen av covid-19 åter ökat i Sverige. IVO följer noggrant utvecklingen och kan med anledning av detta vidta nya tillsynsåtgärder.

Beslut i detta ärende har fattats av enhetschefen Anna Karin Nyqvist. I den slutliga handläggningen har inspektören Eva Bergdahl och juristen Katarina Lagerstedt samt tillsynsläkaren Anna-Karin Brändström deltagit. Inspektören Helene Malmkvist har varit föredragande.

Kopia till: Region Halland